

Afsluttende rapport ved forsøg

Forsøgsstationen – værksted for professionel scenekunst.

For at dokumentere forsøgets udbytte og konklusioner, beder vi jer svare på nedenstående spørgsmål.

Spørgsmålene (bortset fra fakta delen) er vejledende, og du er velkommen til at komme med flere relevante oplysninger, eller vedlægge andet materiale af visuelt eller auditivt format, som kan hjælpe med at beskrive forsøgets grundlæggende idé.

Rapporten skal fylde mindst 7.000 tegn inkl. mellemrum og sendes til Forsøgsstationen senest 3 måneder efter endt forsøg.

Den afsluttende rapport vil, sammen med intentionsrapporten, arkiveres i vores database, og dermed være tilgængelig for Forsøgsstationens andre brugere, eller udefrakommende med interesse for forsøget.

Fakta

- Forsøgets titel

Med kroppen på opdagelse

- Forsøgets hovedspørgsmål (et spørgsmål)

Hvordan inviteres teenagere med ind i en kreativ arbejdsproces gennem dans?

- Kontaktoplysninger på den forsøgsansvarlige samt dennes evt. teater.

Lars Dahl Pedersen, Running Sculptures. lars@larsdahlpedersen.dk / 22670143

- Navne og faglig baggrund på de medvirkende i forsøget.

Mette Møller Overgaard, dansekunstner

Marlene Bonnesen, danser og koreograf

Lars Dahl Pedersen, danser og cand.mag. i filosofi

- Tidsplan for forsøget.

Oprindeligt var det målet at arbejde med forsøget i februar 2018 og efter denne periode afprøve resultaterne fra projektet frem til maj 2018 ude på gymnasier. Der skete dog en udvikling i kraft af, at konceptet blev optaget i Dansehallerne's DansforBørn-ordning, og derved skulle udvikles til et deltagerinddragende forestillingsformat på 1 ½ time i grundskolen. Dvs. forsøget har karakter af at være i konstant udvikling, også i mødet med børn og unge.

Proces

- Beskriv forberedelsen af forsøget.

Med kroppen på opdagelse er en videreudvikling af huskunstnerprojektet *D.A.N.S* og *Dans som praksis*, hvor gymnasielever får besøg af en professionel danser i idrætsundervisningen. Besøget har bestået af en praktisk tilgang til danseteknikker, kreative opgaver og udvikling af elevernes egne koreografiske forsøg og undersøgelser. Ud fra de erfaringer var ønsket at udvikle et strammere format, hvor undersøgelsen og det procesorienterede var i fokus, og dette var vores afsæt ind i forsøget.

Lidt om det første format, som ligger til grund for forsøget: i de seneste år udviklede vi arbejdsredskabet og konceptet *Scores & Underscores*: en kategori eller en score betyder i danse-sprog en række retningslinjer for en undersøgelse eller en struktureret improvisation. F.eks. kan en score

bestå af 3 regler/sætninger, som beskriver, hvordan man kan undersøge rum, bevægelse og relationer sammen. En score behøver altså ikke være kronologisk opbygget med en start og en slutning, som det er tilfældet med et musikpartitur. Som start vælger eleverne uden for undervisningslokalet mellem fem kategorier (scores), som er hængt op på væggen/døren. Hver elev sætter med blyant to stemmer/streger. De tre kategorier, som flest har valgt, er vores materiale. Efter af valget inviterer alle ind i rummet til at sidde i en stor cirkel. Danse-oplevelsen er opdelt i 3 dele: 1) I den første del (den kategori, der fik flest stemmer) beskriver og taler vi om det, vi gør og oplever i vores score, samtidigt med at vi danser. Et ur sættes til at ringe efter 10 minutter. 2) Når uret ringer, introducerer en af danserne sig selv som den, der faciliterer publikum; som en koreograf, der vil undersøge, hvordan et publikum kan opleve dans på forskellige måder. Ud fra såkaldte underscores (konkrete og enkle opgaver der aktiverer publikummet i rummet) inviteres eleverne så efter tur til at deltage i dansen. Før forestillingen har publikum/de unge fået til opgave at medbringe deres egen play-liste på enten en iPhone/iPod el. lign. 3) I den tredje og sidste del lytter eleverne til deres egen musik, imens de oplever dansen. Undervejs kan de udover at skifte nummer på deres personlige play-liste også flytte sig i rummet. De får dermed frihed til at se og opleve værket ud fra deres egne aktive valg. Alt imens udfører dansekunstnerne deres partitur, eller score, ned i den mindste detalje uvidende om publikums personlige soundtracks. De tre runder rummer flere kombinations- og udviklingsmuligheder og kan ende med en åben og legende performance, hvor elever og dansere deltager som ligeværdige skabende kunstnere.

- Beskriv forsøgets konkrete etaper.

Første etape (februar – maj):

Vi tog udgangspunkt i de erfaringer, vi har taget med os, fra gymnasieprojekterne. De redskaber, vi har brugt ude på gymnasierne består af valg af kategorier, fysisk interaktion i rummet og observation gennem lyd og skrift. Disse ønskede vi at finjustere og definere yderligere. Vores *Scores & Underscores* skulle hænge bedre sammen i forhold til de resterende opgaver i rummet, og vi ville gerne skabe mere plads til den fysiske udfoldelse og undersøgelse, som er en bærende faktor i formatet. Alle gamle beskrivelser og scores blev gennemgået og ændret således, at disse strukturerede improvisationer fremstod mere forskellige fra hinanden og hver især fortsat kunne udfordre os og holde os interesserede.

Gennem en åben prøve med enkelte forsøgsgæster besluttede vi os for at undersøge, hvordan vores informationer og instruktioner til deltagerne kunne gøres mindre verbale og mere billedlige og sanselige. Dvs. hvordan kan man guide, uden at sige noget? Her måtte vi erkende, at vores format er meget ambitiøst, og det kan være svært at formulere uden ord. Vi gik dog i gang med denne proces. Det første skridt var at tilføje et billede til hver af vores nu i alt seks scores. Eleverne skulle altså nu vælge et billede uden for døren i stedet for titler på scores.

Som noget nyt tog vi også inspiration fra Jonathan Burrow's bog *A Choreographer's Handbook*, hvor der nævnes en særligt Elvis-score. Dette er enkelt og kronologisk opbygget i modsætning til vores egne opfundne sidestillede scores; en form for kompositionsøvelse eller opskrift, hvor kompositionen opstår, imens man udfører opgaven 3 og 3 sammen. Denne tog vi med som opvarmning ude på gymnasierne; først som en præsentation af os tre performere for derefter at lade eleverne udføre den.

En lignende alternativ score, som også er mere enkel at gå til end vores seks grund-scores er at opbygge et loop, hvor en række handlinger udføres sammen på samme tid og derefter gentages op til eksempelvis fire gange. Et sådan loop blev udviklet, og vi brugte det til at kunne danse på lige fod sammen med eleverne.

En sidste skærpelse af vores gamle format var, at vi valgte at lave fire dele om til et koreografisk spil, hvor eleverne opdeles i fire grupper, som roterer, når et ur ringer og derved på skift får forskellige roller. Denne nu helt nye version af formatet blev så testet på seks forskellige gymnasier på Sjælland i marts og april. Vi indsatte også tid i formatet til, at eleverne kunne reflektere over det, de oplevede. Det, som særligt stod frem og som fungerede, var der koreografiske spil.

- Beskriv de øjeblikke hvor noget nyt opstod i forsøget; hvad var bevidst og hvad var tilfældigt og fik det jer til at ændre fremgangsmåde eller skifte metode?

Svaret på dette spørgsmål hænger sammen med anden etape i forsøget:

Anden etape (maj-september):

Forsøget skulle egentligt være afsluttet i maj. Men grundet vores optagelse i Dansehallerens DansforBørn-ordning lå der nu et større arbejde i at udvikle et eksperimenterende forestillingsformat på 1 ½ time. Vores 4-timers gymnasieworkshop-format skulle altså kondenseres. Læg dertil, at de børn, som skulle møde os i modsætning til gymnasieeleverne, ikke ville have mødt os før. En lang række ting måtte altså tydeliggøres. Vi havde før talt om at inddrage silent disco hovedtelefoner. Dette blev nu aktuelt, da informationer kunne gives igennem dem, udover at vi gerne ville undgå, at de yngre børn brugte deres egne mobiltelefoner til at afspille musik på. Beslutningen om at gå denne vej indebar et markant skift. Et manuskript skulle udvikles og mange valg, også af musik, måtte nu tages af os i stedet for af eleverne selv. På den måde udviklede forsøget sig til at blive en mindre fri og mere styret oplevelse, og vi måtte holde os for øje at definere elementer, hvor eleverne/deltagerne stadig blev givet ansvar og frihed til selv at skabe. Resultatet er indtil videre blevet et forestillingsformat, som vi kalder for et koreografisk laboratorium. Her gives næsten al information i hovedtelefonerne med undtagelse af enkelte øjeblikke, hvor de unge tager hovedtelefonerne af og i grupper nedskriver deres egne danse-scores, som de derefter opfører for hinanden.

- Hvilken form for kommunikation benyttede I internt? (f.eks. foredrag, samtale, observation, stilhed, skrevne ord, fysiske tegn etc.)

Vi har forsøgt at fungere som et kollektiv, dog med forskellige ansvarsområder. Dette gælder både uden for prøvelokalet i udviklings-, evaluerings- og planlægningsfaserne men også inde i selve forsøget. I selve det koreografiske laboratorium foregår markante skift ved, at vi bruger en launch pad og på skift trykker, når vi skal gå videre. En del af vores improvisationer indebærer også tale, og herigennem opstår der også kommunikation.

- Hvilken form for refleksion benyttede I undervejs? (f.eks. samtale, logbog, digitale optagelser). Primært mundligt refleksion efter de forskellige forsøg, som derefter blev nedskrevet. Dette kan vi godt blive bedre til. Derudover nedskriver alle deltagere observationer som en opgave i det koreografiske spil.

Konklusion

- Blev en tese bekræftet eller afkræftet?

Når man giver deltagerne et konkret og genkendeligt udgangspunkt (høretelefonerne) skabes der et afsæt, hvor de hopper med på de spilleregler, der er opsat i rummet. Deltagerne bliver nysgerrige og åbne for eksperimentet.

Vores koncept er meget ambitiøst. Vi har mindet hinanden om, at det vil være godt at forenkle elementerne. Dog rummer vores samarbejde en styrke i, at vi afprøver mange idéer, så det må være en balance.

- Blev en hypotese bekræftet eller afkræftet?
- Blev noget opfundet?

Forsøget har dannet afsæt for, at vi har kunnet udvikle en participatorisk performance.

Efter forsøget

- Har forsøget ledt til ønsker om fortsættelse af dette forsøg eller nye forsøg?

Forsøget er ikke slut. Selv i vores 1 ½ times deltagerinddragende forestillingsformat ligger der mange udviklingsmuligheder og problematikker. Efter at have været på turné ud til elever fra 4.-9. klasse skal vi sandsynligvis igen på besøg på gymnasier i 2019. Dette giver muligheder for fortsat at udvikle på projektet.

- Vil dette forsøg få indflydelse på en arbejdsmetode, et samarbejde, fremtidige produktioner?

Forsøget har bevist, at det kan lade sig gøre skridt for skridt at udvikle et forestillingsformat startende fra mere undervisningsorienteret arbejde med gymnasieelever.

- Har dette forsøg afstedkommet nye og andre ønsker om måder at undersøge og forske på?

Det kunne være interessant, at udvikle en forestilling, som dyrker indholdet i vores forsøg, men som ser bort fra det komplicerede system. Dvs. en mindre deltagerinddragende og mindre improvisatorisk undersøgelse, men i stedet sætter fokus på, hvilke udtryk og narrativer, der fremkom i de første forsøg. Derudover kunne det også være interessant at lave et mere delegeret format/koreografisk laboratorium, hvor vi ikke selv danser, men alle fysiske handlinger og beslutninger kommer fra deltagerne.